

Intervenció Rocío Martínez-Sampere. Ple crisi febrer 2010

Tot i que entenc perfectament que això serà una sorpresa per a ningú, deixi'm dir-li, President que compartim, convençudament, el que vostè ha exposat en la seva intervenció d'aquest ple monogràfic sobre la situació econòmica. I la nostra feina avui, per tant, serà més que de demostrar res, de posar en valor els aspectes que ens semblen, des del grup Socialistes-CpC, més rellevants.

El primer que ens sembla rellevant és encertar en el diagnòstic. I avui vostè ens ha presentat una diagnosi realista però no catastrofista. Una diagnosi adient que es correspon a la realitat que està vivint Catalunya, Espanya i Europa. Perquè malament aniríem si el govern negués la realitat sobre la que ha de construir, la realitat que ha de gestionar.

És una diagnosi realista. Donaré una xifra només. 358.000 aturats. Hi ha una dada més crua?, més difícil?, alguna dada que ens allunyi més de les aspiracions que tenim pel nostre país? No ho crec, President. I per això volem reconèixer no la obvietat, que és que vivim una crisi sense precedents, sinó l'encert de dir les coses pel seu nom i dir-les a temps. Va ser vostè el primer en parlar de la crisi i del seu abast. La crisi no serà ni lleu ni breu, ja ens ho advertia al 2008. I per això l'abril d'aquell mateix any, el seu Govern ja presentava un primer paquet de mesures per combatre-la.

Però fer una diagnosi realista no significa que haguem de fer una diagnosi catastrofista, perquè ni es correspon amb les potencialitats del país ni es correspon amb la confiança que tenim en Catalunya. Ens n'hem sortit de molt pitjors. Ho ha dit vostè. També ho deia el President Pujol ahir mateix recordant la gravetat de la crisi dels anys 80. Avui estem molt millor que fa uns anys –amb més població activa, amb més capital humà, amb més diversificació industrial, amb una economia més oberta- estem molt millor

que estàvem quan varem poder superar les crisis del petroli als 70, o la del tèxtil, o els reptes que va suposar l'entrada a l'espai europeu. A Catalunya tenim uns molt bons fonaments, uns fonaments sòlids, estem preparats i la nostra experiència ens diu que aquest país se n'ha sortit en situacions molt més difícils que aquesta que estem travessant. Aquest és un país que es creix davant l'adversitat. I crec sincerament President que mantenir aquest equilibri entre el realisme del present i la confiança en el futur és fer un servei al país. Caure en el catastrofisme, com hem vist sovint, utilitzar la lògica del 'quant pitjor, millor', no ajuda al país, ni li dóna confiança.

El que avui hem de decidir és si volem entre tots sumar per ajudar el país, si volem ajudar a Catalunya a sortir de la crisi. És en aquesta hora que cal exercir un catalanisme de fets, i no de paraules buides.

Si la diagnosi és compartida, si entre govern i oposició compartim l'anàlisi dels fets, i si compartim també, o això sembla d'entrada, objectius, no hauria de ser tant difícil com ha estat durant aquests dos anys posar-nos d'acord en les mesures que cal prendre. Ara bé, per fer possible aquest acord, que a més els ciutadans ens demanen, cal que cadascú assumeixi la seva responsabilitat i saber estar al lloc que li pertoca.

El segon que volem posar en valor és l'acció de govern. Una acció de govern potent i conseqüent.

Nosaltres hem escoltat atentament l'explicació detallada que ha fet de l'acció de govern més significativa. Però fa temps que ho venim fent... des de l'abril del 2008, abril del 2008, repeteixo. El govern ha adoptat successivament 11 paquets de mesures per fer front a les conseqüències de la crisi aquí a casa nostra. Com es pot fer voler veure que el govern no fa res? Són 11 paquets de mesures destinats bàsicament a:

- Protegir i ajudar les persones, les famílies i les empreses més febles.
- Oferir suport al teixit productiu, per mantenir la demanda fins on sigui possible.

- I fer-ho aplicant criteris d'austeritat en la despesa no directament essencial ni productiva que són sempre necessaris però encara més en temps de crisi.

Polítiques socials, polítiques econòmiques per activar la recuperació i polítiques sensates –que no dogmàtiques- de gestió dels recursos públics. Aquest és el resum. El que no s'entén, sincerament, és que aquest esforç la oposició no només no el reconegui sinó que el ventili en un tres i no res. Demanar el reconeixement dels fets, és demanar massa? Potser sí. No hauria de ser-ho però, no hauria de ser-ho...

Vostè ha apuntat avui elegantment una reflexió contrafactual sobre el que hauria passat si no haguéssim fet tot el que hem fet. Jo em permeto ser una mica més agosarada: estem segurs que altres governs haguessin fet el mateix per mantenir l'activitat econòmica i la cohesió social al mateix temps, sense sacrificar una en nom de l'altre? Estem segurs que altres governs haguessin entomat la crisi amb tota la seva complexitat i les seves injustes conseqüències o l'haguessin aprofitat per implementar el seu programa ocult i pretesament liberal? Perquè a mi ja em perdonaran però estic amb Paul Krugman quan afirma que la vida és més fàcil per algú de dretes: governen, fracassen i a sobre es justifiquen dient 'no, si ja ho dèiem nosaltres que l'acció pública és ineficaç...'

Per tant President, insisteixo en el que em sembla més important: posar en valor una acció pública potent que ha evitat que el cop sigui irremeiable i que ha evitat la fractura social que aboques al país cap a una situació terminal. Però a més a més de potent i necessària, l'acció del govern ha estat conseqüent amb la que desplegàvem abans de la crisi i això li confereix doble força. És una acció de govern que, justament, pren la seva força en insistir en el que ja s'estava fent, en avançar en la direcció correcta, pren la seva força en el fet que la crisi més que rectificar ens ha obligat a intensificar la nostra política econòmica. Una política econòmica que no és més que la de convertir Catalunya en una economia baixa en

emissions de carboni, alta en emissions de coneixement i amb la cohesió necessària per oferir oportunitats a tots, i especialment als que més s'ho mereixen.

Hi ha un relat de la nostra política econòmica, que varem implementar en temps d'expansió. Una política econòmica que s'ha articulat entorn a set eixos:

El primer és una aposta central per la competitivitat, amb l'acord estratègic com a columna vertebral del nostre projecte econòmic. Són 102 mesures, 11.442 milions d'euros gastats, 6.700 pressupostats enguany, i això es diu molt ràpid, però és una aposta potentíssima, i va ser el primer que vam fer quan vam fer alternativa de Govern l'any 2003.

Segon, Capital humà. I això és el Pacte nacional per a l'educació i la Llei d'Educació de Catalunya, que entén que una educació de qualitat i per a tothom és imprescindible.

Tercer, capital físic. Pacte nacional per a les infraestructures, que ens permet estar sortint del dèficit d'infraestructures que patíem.

Quart eix, innovació. Pacte nacional per a la recerca, per poder ser un referent internacional en atracció, retenció i creació de talent.

Cinquè, convivència, això és el Pacte nacional per a la immigració, per viure en una societat plural i no en una pluralitat de societats. Sense cohesió no hi ha competitivitat.

Sisè, aposta per la qualitat de vida, i això vol dir manteniment i millora de la qualitat dels serveis públics.

I el setè eix, aposta per una altra relació amb Espanya. Això és el nou Estatut, i un nou sistema de finançament, perquè un país on el seu Estat no el tracta ni en relació al seu esforç col·lectiu ni tampoc com es mereix, diguem-ho clar, no pot ser un país competitiu.

I és aquesta política econòmica embrancada entorn aquests set eixos i que, fixi's bé, ha estat feta amb concertació amb els agents implicats, la que ens

ha permès que avui puguem fer el que hem de fer però també el que volem fer. És perquè varem fer polítiques econòmiques adequades que avui estem en disposició de fer polítiques de lluita contra la crisi sense renunciar al futur, sense que atendre l'urgent ens obligui a deixar de fer el que és important. Si tinguéssim un país com el que vostès ens van deixar, amb infraestructures insuficients, sense xarxes modernitzades, on no estava ni garantit el subministrament d'aigua, avui el resultat no seria trobar-nos en una difícil situació, seria directament de desesperació.

El tercer punt que volem posar en valor és l'actitud reformista, per Catalunya i Espanya, que entronca amb la millor tradició del socialisme democràtic. És l'actitud d'actuar, i d'actuar amb determinació, la de no creure que l'immobilisme ens pot servir per evitar el temporal i sortir-nos-en sans i estalvis. Com deia abans, la característica essencial, singular, de la crisi a casa nostra és que nosaltres hem de lluitar contra la recessió i a la vegada recuperar la competitivitat. I ho hem de fer a la vegada, i si no, no sortirem de la crisi. Per això, ara la recepta ha de ser: ajustament i reformes, reformes per recuperar la competitivitat.

I que ningú no es confongui... Reformar no és retrocedir. Reformar no és claudicar. Reformar no és retallar, retallar tot els drets que hem aconseguit col·lectivament. Del que es tracta és justament de reformar per preservar, reformar per poder mantenir el nostre benestar col·lectiu. Reformar tot el necessari per mantenir el que és essencial i donar-li ple significat en el món d'avui. I és la combinació d'aquests tres elements, diagnosi realista però no catastrofista, acció de govern potent i conseqüent i esperit reformador que ens situen avui, tot i el context de dificultats, en disposició de sortir de la crisi. I sortir-ne tenint en compte no només que hem de tornar a créixer sinó que ho hem de fer amb un creixement més sostenible, més equilibrat i més equitatiu.

Però tot i que aquesta triada és el més important, el que ens permet lluitar contra la que és la principal preocupació dels catalans i catalanes, a mi no

m'agradaria acabar sense abans posar sobre la taula algunes reflexions que considerem també significatives.

La primera reflexió és sobre les lliçons de la crisi. Què ha significat la crisi? Vostè ha començat per aquí, President. D'altres ho han esmentat poc o gens. I en canvi jo considero que és segurament, des de una perspectiva històrica, el més important. La crisi ha suposat un canvi de paradigma, un canvi d'orientació econòmica general que acaba amb el paradigma neoliberal vigent des del 1979. Ara tornem tots, tots els governs, al keynesianisme, que vol dir insuflar aire a l'economia quan comença a desinflar-se i minimitzar les possibilitats que tornem a viure el que estem vivint. Potser la única diferència és que alguns governs hi tornen instrumentalment i altres –com el nostre– convençudament. Però el que és segur és que el món postcrisi no es podrà entendre sense l'equilibri necessari entre estat i mercat, entre iniciativa privada i garanties públiques. I aquest, canvi per alguns i reivindicació en veu altra per altres, del keynesianisme ha suposat quelcom importantíssim que hem de valorar: ha estat l'acció determinada i consensuada dels poders públics la que ha evitat que la crisi mundial es convertís en depressió. I aquesta és la primera lliçó, essencial, que hem de tenir present. Deia Camus que la veritat ha de ser sempre reconquerida, doncs aquesta és la nostra veritat: volem una economia de mercat però no una societat de mercat. Hem de deixar de tractar l'economia com un monstre darrera la porta que s'ha d'anar alimentant perquè quedi satisfet. L'economia som tots. I això ens ha de servir per actuar amb contundència contra els que de manera poc honesta pretenen tornar al d'abans, al 'back to business as usual'. Tenim més raons que mai per defensar-nos dels que volen tornar al govern per tornar a fer el de sempre, perquè sincerament, s'ha demostrat, sobradament, que no funciona.

La segona lliçó de la crisi té a veure amb la globalització. És la primera crisi de la globalització i, a part de les dificultats que això comporta –com per

exemple, no tenir política monetària autòctona per guanyar temps-, la crisi ens ha ensenyat que hem d'encaminar-nos cap a una millor governabilitat de les institucions mundials. Més i millor regulació –paraula que hem sentit massa poc-, una reforma del sistema financer en profunditat, acabar amb abusos com els paradisos fiscals o l'enginyeria financera desbocada i un compromís més fort amb problemes que ens afecten a tots com el canvi climàtic. I crec que aquestes solucions, que han configurat el programa de l'esquerra des de fa anys, ens les hem de prendre amb més determinació i amb més resolució que la que hem tingut fins ara. Insisteixo, tenim al darrera la força dels fets.

I la tercera lliçó, també relacionada, té a veure amb la política. Aquest és, com mai, el moment de la política. Perquè la resposta a la crisi es diu més política, davant les pulsions populistes que ens arriben tant en la forma com en el contingut. I més política vol dir sobretot més Europa per fer efectiu i eficient el mercat únic, però també vol dir ser conscients que és el govern el titular de l'interés general i ha d'exercir per assolir-lo. Com deia el Conseller Castells, de la mateixa manera que no hi ha bona política si l'economia va malament, l'economia no va bé si no hi ha bona política. Perquè la política és la única que pot fer possible el que és econòmicament necessari i socialment desitjable. Això, avui més que mai, ho hem de tornar a posar en valor.

La segona reflexió que a mi m'agradaria posar sobre la taula té a veure amb el valor mateix del pacte. El pacte és, sense cap mena de dubte, la via més ràpida pel progrés. Perquè sostreu les decisions del tempo electoral i polític i les situa en el tempo que necessita tota transformació, un tempo certament més pausat. A més a més el pacte avui no és només una necessitat sinó una demanda ciutadana. Jo em declaro personalment procliu al consens i crec que ho avala la meva curta trajectòria parlamentària. En aquesta legislatura hem aprovat més esmenes als pressupostos, de llarg, de les que CIU va aprovar en 23 anys de govern. I a les mocions que he tingut

el plaer de debatre amb el Sr. Teixidó el mateix, hem ofert pactar-ne més del 60%... Per tant, sí que volem el pacte, amb generositat i renunciant als maximalismes, però també sense defugir cap de les responsabilitats que hem adquirit amb els ciutadans d'aquest país. Que el pacte sigui la millor via pel progrés no ens ha de fer oblidar que l'objectiu no és el pacte en sí, sinó justament el progrés. I la responsabilitat de fer progressar Catalunya és, President, per mandat dels ciutadans, d'aquest govern.

I exercir aquesta responsabilitat és complex... Fins a on? Quin és l'equilibri? I vull que hem avançat, que govern i oposició han avançat en el pacte, que és bo i que jo celebro, però al mateix temps confesso que m'agradaria haver vist una altra actitud i no aquesta condescendència de dir, d'acord, pactem uns mínims però tot és igualment un desastre, sense matisos. Vostès, a CiU, pensen que l'economia és un partit de futbol entre el govern i la crisi, on vostès són els espectadors. Espectadors que a vegades, ho hem vist sovint aquests dos anys, recolzen la crisi, perquè els permet somiar amb guanyar el partit, altrament anomenat eleccions. I que ara diuen si canvien jugadors, canvien estratègia de joc i canvien de samarreta, recolzarem el seu equip. Però l'actitud no hauria de ser aquesta, i més pertanyent, com pertanyen vostès, als corrents ideològics i les teories econòmiques que més han contribuït a generar la situació actual. L'economia s'assembla en molts aspectes a un castell humà dels que tant ens agraden a Catalunya, on el govern és el tronc. A vostès els demanem que es sumin a la pinya del castell, que facin pinya, que és clau per un bon castell. Però no, vostès volen ser l'anxaneta i aixecar banderes com la de baixar impostos, abaratir acomiadaments o practicar aquesta demagògia tant coneguda de voler gastar menys i destinar més diners a tot. Això, em perdonaran, no és només no tenir estratègia econòmica, és dir sí al pacte sense voler-lo.

I aquesta actitud que els descriu es manifesta encara més amb el que té a veure amb la governació d'Espanya. Ens hi hem d'implicar i a fons. Però vol

dir implicar-se fer caure el Govern d'Espanya o ajudar-lo? A mi em sembla que ajudar-lo, perquè és així com es pot ajudar el país. Ajudar al Govern d'Espanya en aquest moment, és ajudar a Catalunya. Ajudar-lo i exigir-li. Això és el que fem i ho hem demostrat sobradament, amb la negociació del desplegament de l'Estatut i del nou finançament. Hem exigint quan tocava exigir. I ara que toca ajudar, ajudem. I no en canvi aquesta actitud tant ambivalent de voler ser alhora el Simón Bolívar català, i el Von Bismarck espanyol, que li deien a Francesc Cambó. No es pot ser el "partit del rei" a Espanya i de les consultes independentistes a Catalunya. Dilluns una cosa i dimarts una altra... Això com s'entén? Per això, Sr Mas, permeti'm que li manifesti els meus dubtes....vol fer de Duran i Lleida o de Mariano Rajoy? Si vol fer de Duran Lleida, aposti honestament pel pacte amb el Govern. I comenci pel seu govern, el de Catalunya. Si vol fer de Mariano Rajoy, segueixi treballant per l'únic pacte que l'interessa: el pacte que li pot fer sumar 68 escons amb el Partit Popular a les properes eleccions. Un pacte que podria ser bo per CIU, però que dubto molt que ho fos per Catalunya.

Vull acabar parlant del Lideratge, que en parlem tots molt i l'invoquem constantment. Amb tots els respectes al President Pujol, que són molt i profunds, jo crec que avui Catalunya no es pot governar com abans. Perquè Catalunya ha canviat, és més diversa, més plural, té més accents i més colors. Afortunadament, és més democràtica i per tant més exigent, però també més complexa i més plena de paradoxes. A la Catalunya d'avui, per governar-la bé se l'ha de governar diferent. Avui no es pot imposar, s'ha de pactar. I aquest govern pacta –la concertació és present en la gran majoria de polítiques que estem duent a terme. Avui no es pot dictar sentència, s'ha de dialogar. I aquest govern escolta. Avui no es pot dir que ara no toca, toca afrontar-ho tot. I aquest govern entoma tot el que és necessari, tot i les dificultats que puguin sorgir –un exemple, la Llei de Vegueries. I avui, com ahir, no es pot satisfer tothom, en tot moment i sense cost. I aquest govern pren decisions però no ho fa a costa de silenciar als que no estan d'acord.

Hem passat del catalanisme del pal de paller al catalanisme coral. I aquest catalanisme coral, de més veus, més plural, és amb el que ens sentim identificats perquè és un reflex més fidel de la totalitat del país, que és el que de debò ens interessa. Qui avui no entengui que el lideratge es per força compartit amb els que lideres, amb tota la complexitat que això implica, és que simplement no viu en aquest món. I si parlem de liderar Catalunya en la seva relació amb Espanya, President, tal i com jo ho veig, lideratge vol dir passar de la connivència a la convivència. Vol dir, com deia Eisenhower "que el lideratge és persuasió i conciliació, educació... i paciència". Això molt més que el retret constant, retòric i ineficaz. Lideratge és l'Estatut. Lideratge són les inversions. Lideratge és el finançament. Lideratge són els resultats, que els tenim i lideratge és el compromís, que el practiquem.

Acabo. Amb una cita de Keynes, que deia President, que en èpoques tumultuoses es pot triar entre fracassar convencionalment o triomfar innovant. Ens sentim orgullosos que vostè hagi escollit aquesta última opció. Innovar és la única opció per liderar Catalunya cap a un futur millor sense sacrificar el benestar present ni, sobretot, el de les generacions que vindran, i que ja arriben.